

Oponentní posudek diplomové práce Vojtěcha Klapače

Téma diplomové práce: Nová budova parlamentu České republiky

Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Roman Koucký

Diplomní projekt Vojtěcha Klapače se zabývá návrhem nové budovy Parlamentu České republiky dle předem stanoveného stavebního programu a lokality. Pokládá si za cíl nalezení vhodného řešení hlavního sídla zákonodárné moci ČR konkrétně nové budovy Parlamentu České republiky.

Analytická část

Autor překládá odůvodněné tvrzení, že současné prostory obývané Parlamentem ČR jsou z hlediska moderních typologií staveb nevyhovující a čelí řadě prostorovým problémům. Na základě této teze představuje propracované řešení, nabízející nové umístění budovy s efektivní centralizací všech provozních potřeb do jedné budovy/komplexu. Souhlasím s autorem, že by se otázka hledání nové budovy Parlamentu ČR měla opět stát aktuální.

Podstatné jsou autorovy počáteční myšlenky, že formální podoba našich institucí je skutečným obrazem stavu naší společnosti, a že obecně flexibilita nově budovaných budov je tedy i zde, v České republice, jedním z aktuálních témat současné architektury a navrhování. Současně s tím byly správně popsány slabé stránky současných budov Parlamentu ČR. S těmito výchozími tezemi a interpretacemi souhlasím.

Vlastní rozbor autora sledující souvislosti mezi státním systémem a architekturou parlamentních budov, je kontextuálně opřen o větu "Nesmíme ovšem zapomenout na roli veřejné správy v urbanizovaném prostředí, jelikož se nejedná o běžné kancelářské budovy, ale o páteřní objekty organizující města a státy a určující jejich podstatu.". Provedenou analýzu hodnotím kladně, je srozumitelná a pro účel diplomové práce dostačující.

Návrhová část

Koncept

Prezentace zvoleného konceptu není jednoznačně čitelná. S tím souvisí i chybějící autorův popis základních parametrů a charakteristik, které jeho návrh reflektuje. Není úplně jednoznačné, zda se jedná o obraz současného stavu české společnosti nebo naopak, jak předpokládám o představu reflektující opravdu svobodnou, otevřenou a demokratickou společnost. Autorova interpretace a symbolické zobrazení je až surrealistické (viz. strana 57). Velmi dobře postavené výchozí teze se tak se svým exponováním stávají lehce agresivní.

Ze strany řeky se k budově vzhlíží, jako se vzhlíží k hodnotám demokracie (otázkou je, zda výška a celková hmota není příliš dominantní/monumentální), ze strany parku reprezentuje budova své demokratické hodnoty. Integrita budovy do bezprostředně navazujícího veřejného prostoru je dobrá. Kladně hodnotím možnost prostupu parteru a celkovou transparentnost budovy. Půdorys parteru umožňuje plynulý pohyb a netvoří pro uživatele Letné prostorovou bariéru. Potenciál je v lepším propojení s nábřežím a centrem města.

Návrh

Návrh řeší velmi komplexní a složité téma. Jak autor sám zmiňuje, cituji "*Chybějící typologické zpracování tohoto tématu nejen u nás, ale i v zahraničí je na místě. Každá budova parlamentu, na který se zaměřuje tato práce, je unikátním prostředím reprezentujícím požadavky spravované sféry a odlišnosti v systému řízení*" jsou odklady a informace k tomuto tématu velmi malé a předložená práce je tedy pokusem o vlastní interpretace tohoto tématu. Velmi pozitivně hodnotím zvolenou lokalitu a umístění budovy, jedná se o lokalitu s nejvyšším potenciálem monumentality v Praze. To ostatně dokládá její předchozí využití pro absurdní sousoší Stalina. I v tom je velké riziko při nastavení celkového řešení a proporce charakteru na nově navrhované architektury.

Autor staví návrh na významnou, historickou a pohledovou osu do velmi oblíbeného a užívaného veřejného prostoru/parku. Tato volba v sobě spojuje propojení demokratické správy státu a veřejného prostoru/parku tedy rekreací a zábavou.

Slabým místem návrhu je napojení budovy nového parlamentu na širší okolí, zejména její vazba na řeku. Hlavní vstup na ose Národní muzeum – Staré město – Parlament je pojata jako nenápadný vstup odpovídající spíš nástupu do dopravní infrastruktury než vchod pro pěší do takto významné a symbolické státní instituce. Vstup z této strany, který by jistě mohl být velmi frekventovaný, ve vazbě i na budovu vlády, je téměř „nedůstojný“.

Potenciál tohoto místa pro budovu parlamentu, která je symbolem nově tvořené budoucnosti s pohledovou vazbou na Národní muzeum jako symbol národní a státní historie, je velmi silný a v kontextu urbánních struktur výjimečný.

Základní koncept budovy, tedy její otevřenost a prostupnost, je přidanou hodnotou celého řešení. Otevřený půdorys objektu umožňuje občanům volně procházet objektem/areálem, nahlížet a vstupovat dovnitř a zároveň nabízí výhledy na již zmíněnou osu a rozsáhle veduty města. Objekt je rozdělen na 3 samostatné části, objekt poslanecké sněmovny, objekt senátu a objekt pro společná jednání. Jednotlivé hlavní provozy jsou hmotově odděleny, ale současně funkčně propojeny a integrovány do jednoho celku. Jako pozitivum hodnotím také možnost využití střechy jako pobytové terasy, současně však vidím nedostatek v její nepřístupnosti pro veřejnost. Nemožnost užívat tento prostor veřejně a vyhrazovat takto jedinečné místo pouze velmi úzkému okruhu „privilegovaných“ lidí, jde dle mého názoru proti základnímu konceptu a návrhu.

V horních, neveřejných patrech, které jsou dominantně kancelářské a jsou navrženy velmi tradičním způsobem, postrádám pokus o hledání modernějších konceptů organizace kancelářského zázemí. A to i přes to, že sám autor deklaruje *“Zatímco píšu tuto práci, procesy veřejné správy se přenáší do virtuálního světa a tím i zanikají tradiční postoje a hodnoty našich správních orgánů, které napříč historií zastávaly”*. Tento výrok by si zasloužil promítnout i do modernějšího řešení dispozic.

Současně přílišná unifikace kancelářských jednotek nepromítá dostatečně dle mého názoru určitou potřebu hierarchie a organizace fungování parlamentu. Možná by konceptu prospělo větší vertikální otevření a propojení vnitřních prostor.

Grafická část

Návrhová část je graficky zdařile zpracovaná. Představené půdorysy, řezy a pohledy jsou srozumitelné a dobře čitelné. Zákresy do fotografií jsou na dobré grafické úrovni.

Chybějící schéma provázanosti funkcí a místností by napomohlo k rychlejší orientaci ve stanoveném stavebním programu. Také schéma vedení řezů by usnadnilo čtení výkresů.

Zadáním předložené diplomové práce bylo nalezení nové formy budovy hlavního sídla Parlamentu ČR a naplnění zadaného stavebního programu.

Autorova práce splňuje předepsané zadání. Silné gesto kruhu svou dimenzí dle mého názoru přebíjí základní koncept otevřenosti a přístupnosti, které jsou fundamentálními důvody, respektive motivacemi pro hledání nové formy a náhrady současného umístění parlamentu ČR. Je škoda, že nebyl plně využit potenciál inovativních možností řešení nových staveb, jak po stránce prostorové, tak technologické.

Otázky k diskusi

1. Zpočátku student deklaruje, cituji *“Flexibilita obývaných budov je tedy i zde jedním z aktuálních témat v současné architektuře”*. Navrhované dispozice představují velmi *“klasické”* kancelářské schéma. Chybí například neformální prostory pro setkávání v rámci patra, odpočinkové zóny, kuchyňky a flexibilně upravitelné prostory. Bylo při navrhování provozu uvažováno o moderních trendech, vyšší míře flexibility a inovativnosti?
2. Stavební program parlamentu má jasně dané vazby a organizačně provozní pravidla pro fungování obou sněmoven (kapacita poslanců, předsedové výborů, klubů ad.), jak jsou tyto vazby a pravidla zakomponovány a promítnuty do návrhu?
3. Student deklaruje, cituji: *“Není pochyb o tom, že formální podoba našich institucí je skutečným obrazem stavu naší společnosti.”* Jaké jsou tedy atributy společnosti, kterou návrh představuje? Jedná se o obraz stavu současné české společnosti nebo jde o vyjádření touhy a představy „ideální“ otevřené společnosti?

Hodnocení

Celkové zpracování předložené diplomové práce je na velmi vysoké úrovni a odpovídá úrovni magisterského studia. Autor splnil zadání diplomové práce.

Přes veškeré výtky hodnotím práci za zdařilou a navrhuji konečnou známku B.

Tomáš Ctibor

29.1.2021